

بحث آزاد انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران (ادکا)

• مهشید کریمی

کارشناس کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه علامه طباطبائی

اولین نشست بحث آزاد کمیته گردهمایی‌های اتحادیه انجمن‌های دانشجویان کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران (ادکا) با موضوع انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران با حضور دکتر عباس حزی، پوری سلطانی، نوش آفرین انصاری و فاطمه‌ره‌ادوست و اعضای هیئت مدیره انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران، دکتر خسروی، رئیس هیئت مدیره انجمن، سیدابراهیم عمرانی، محسن حاجی‌زین‌العابدینی و حیدری‌نژاد، سردبیر خبرنامه انجمن، ۱۳ اسفند ۱۳۸۵ در دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران برگزار شد. این نشست یک مجمع عمومی بود که استادان، دانشجویان، کارکنان و محققان حوزه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی در آن شرکت داشتند. آنچه در پی می‌آید، گزارش تفصیلی این نشست است.

خواهد آمد، این کار را جدی بگیرد. این کار از پزشکی شروع شد و اکنون بسیاری از رشته‌ها و بخش‌ها برای گرفتن سازمان نظام آن رشته حرکت کرده‌اند. سازمان نظام روان‌شناسی نیز الان فعال است و می‌تواند در گرفتن مجوزهایی که افراد برای کارهای اجتماعی لازم دارند، خیلی مؤثر باشد.

مسئله ارتباط بین‌المللی نیز بسیار مهم است. من تا مدت‌ها عضو کمیته آسیا - اقیانوسیه ایفلا بودم. در آنجا یکی از فعالیت‌ها، ارائه کارهای تحقیقاتی کشورهای مختلف بود. زیرا نمی‌توانستند از حمایت ایفلا برخوردار باشند. اما ایران هیچ‌گاه وارد این عرصه نشد. در حالی که می‌توانست بهره‌بردار و خود را در آنجا مطرح کند و در عین حال حمایت مالی هم بشود. حتی در یونسکو که در ایران کمیته‌هایی دارد، انجمن می‌تواند بسیار فعال باشد. یکی از کمیته‌هایی که یونسکو در ایران دارد، کمیته اطلاعات و ارتباطات است که آنجا پروژه‌های مختلف تحقیقاتی از طرف بخش‌های مختلف و انجمن‌ها می‌آید و در واقع کشورها و انجمن‌ها از آن چیزی که به خاطرش حق عضویت می‌دهند بهره‌مند می‌شوند. نکته جالب اینکه تنها کشوری که حق عضویتش را به یونسکو پرداخت می‌کند، اما هرگز از آن بهره‌مند نمی‌شود، ایران است. زیرا به محض اینکه شما عضو شدید، می‌توانید ده‌ها پروژه تحقیقاتی بدهید و چندین برابر حق عضویت‌تان از آن بهره‌مند شوید و کشورهای دیگر این کار را می‌کنند. یعنی به‌گونه‌ای عمل می‌کنند که چندین برابر حق عضویتشان را به کشورشان باز می‌گردانند. انجمن یکی از کارهایی که می‌تواند بکند این است که فعال شود و از یک دایره محدود فراتر برود و در واقع به‌گونه‌ای باشد

دکتر حزی: برای دوستانی که تازه وارد این رشته شده‌اند و هنوز ابهاماتی درباره این رشته برای آنان وجود دارد، می‌خواهم به این موضوع اشاره کنم، که هرچه زمان می‌گذرد، حقانیت این رشته بیشتر اثبات می‌شود. حقانیتی که این رشته دارد این است که با پدیده بنیادین تمام رشته‌ها سر و کار دارد. این مسئله انتظار را از این رشته، در نظام‌های دانشگاهی و اجتماعی افزایش می‌دهد. به همین نسبت هم ارکان این رشته باید وظایف خود را جدی‌تر بگیرند. یکی از این ارکان، انجمن است. انجمن‌ها در تمام دنیا تربیون آن رشته‌اند و کارها و فعالیت‌های علمی هر رشته، همیشه از مجرای انجمن آن رشته صورت می‌گیرد.

انجمن وظایف فراوانی دارد که از هیچ‌یک از حوزه‌های دیگر ساخته نیست. برای اینکه نسبت به گروه‌ها، کتابخانه‌ها و در واقع واحدهایی که به‌طور تجربی فعال‌اند، حالت فرابخشی دارد. خاطر هست زمانی یکی از عزیزان این رشته فقط به دلیل علاقه شخصی خود، مسئله فنی بودن کار کتابداری را در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی دنبال می‌کرد. اما این کار یک حمایت سازمانی می‌خواهد و انجمن باید این کار را پیگیری کند. زیرا در کارهای فنی به افرادی که در معرض خطرند، حقی تعلق می‌گیرد. کتابدار همیشه در معرض خطر است. نه به دلیل اینکه سه پله نزدیکان را بالا می‌رود تا دستش به قفسه برسد. بلکه به سبب اینکه دائم با غبار کتاب سروکار دارد. چه بخواید، چه نخواهد این غبار پیوسته هست. انجمن باید خصوصاً الآن که من معتقدم وضع رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی بسیار متفاوت شده، مسئله سازمان نظام کتابداری را مطرح کند. باید انجمن و مدیریتی که بعد

دکتر حرّی: انجمن یکی از کارهایی که می‌تواند بکند این است که فعال شود و از یک دایره محدود فراتر برود و در واقع به گونه‌ای باشد که در حوزه‌ها و رشته‌های مختلف اگر ابهامی وجود داشت و نیازی بود، متخصصان و شاغلان آن حوزه از انجمن کمک بگیرند

را می‌شناسند و می‌دانند که چیست و حتی کتابدار به درجه‌ای رسیده که می‌تواند عضو هیئت علمی شود، بدون اینکه در دانشگاه باشد، این خود نشان‌دهنده این است که زحمات فراوانی کشیده شده تا کتابداری به اینجا رسیده است. اینکه چطور کتابداری شناخته شد، فقط از طریق دانشگاه تهران نبود. البته اولویت با دانشگاه تهران بود، اما انجمن خیلی کوشش کرد. زیرا آن چیزی را که حتی استادان دانشگاه برای آن اهمیتی قائل نمی‌شوند، به مفهوم واقعی خود برساند و کمیته آموزش انجمن این مفهوم را به تمام شهرها و شهرستان‌ها منتقل کرد و پایه و اساس کتابداری را در ایران تقویت کرد.

ما امیدواریم که انجمن‌های مان به همین ترتیب پیش بروند. ما اکنون کتابخانه‌های بزرگی داریم. در حال حاضر کتابخانه ملی با آن عظمت، کارهای بسیار مفیدی می‌کند. کتابخانه دانشگاه تهران، کتابخانه آستان قدس رضوی، کتابخانه آیت‌الله مرعشی نجفی، کتابخانه مجلس، جملگی کتابخانه‌های خوبی هستند که اکنون به این کیفیت و سازماندهی مناسب رسیده‌اند. در صورتی که در گذشته این طور نبود. در آن زمان وقتی می‌خواستیم فهرستگان تهیه کنیم، هیچکس حتی یک برگه‌دان نداشت تا بتوانیم از روی آن کپی بگیریم. اما اکنون برای ارتقای کتابداری خیلی تلاش شده و انجمن در آن نقش مهم و بسزایی داشته است. امیدوارم شما جوانان، این حرفه شریف و مقدس را که وارد آن شده‌اید، هرچه بهتر بسازید و پایه و اساس آن را بیشتر قوی و مستحکم نمایید.

انصاری: من نیز از این مجموعه بزرگ و این استقبال، کاملاً متحیر شدم و احساس خیلی خوبی دارم و آینده حوزه کتابداری را در ایران کاملاً روشن می‌بینم و امیدوارم که همه شما در این راه موفق باشید. من در سال ۱۳۴۲ در دام یک تجربه مدنی افتادم. زمانی که هنوز بحث انجمن کتابداران مطرح نبود و من کتابداری خوانده بودم. زمانی که عضو شورای کتاب کودک شدم و دانستم که چقدر خوب است، انسان آزاد عمل کند و آرمان‌های خود را فارغ از مقام و منصب و شغل و درآمد به ثمر برساند. بعد که با دوستان آشنا شدم - در اینجا یاد می‌کنم از عاشق بسیار تأثیرگذار بر همه ما، سرکار خانم فرنگیس امید و همه دوستان - در سال ۱۳۴۵ دور هم جمع شدیم و انجمن را تشکیل دادیم. خانم سلطانی از بحث آموزش صحبت کردند. من عقیده بر این داشتم و دارم که آرمان‌ها را اگر به سمت توده مردم

که در حوزه‌ها و رشته‌های مختلف اگر ابهامی وجود داشت و نیازی بود، متخصصان و شاغلان آن حوزه از انجمن کمک بگیرند.

نمی‌دانم دوستان تا چه حد در جریان هستند که از سال ۸۱ یا ۸۲ - دقیقاً حضور ذهن ندارم - مسئله واگذاری اختیارات برنامه‌ریزی و برنامه‌نویسی برنامه‌های درسی به دانشگاه‌ها مطرح شد. خوب انجمن هم در این زمینه فعال شده و برنامه‌هایی را تدوین کرده است. اما عملاً بین دانشگاه‌ها و انجمن رابطه‌ای برقرار نشد. در حالی که می‌توانست ارتباط خوبی برقرار شود و اگر اتفاق می‌افتاد، فکر می‌کنم، می‌توانست خیلی مفید باشد. طراحی درس‌ها به صورت تیپ بود. جدا از اینکه در چه برنامه‌ای قرار می‌گیرد. بدین معنا که هر دانشگاهی از این درس‌ها مجموعه‌ای را انتخاب و برای خود برنامه‌ریزی کند. در نتیجه زمانی که فناوری اطلاعات در رشته‌ای تدریس می‌شود، در تمام دپارتمان‌ها و گروه‌ها یکسان تدریس می‌شود. و در نتیجه از این گرفتاری که در اینجا به چه تیپ تدریس شود و نیز از اعمال سلیقه‌ها و نظر فرد یا افراد خاص پرهیز می‌شود. یعنی به‌طور کلی دروس در یک مخزن طراحی شود تا گروه‌ها و دانشگاه‌ها به تناسب نیاز و درخواست، طرح و برنامه خود را از میان آنها انتخاب کنند. این می‌توانست در عین حال که اختیار برنامه‌ریزی و برنامه‌نویسی را به دانشگاه‌ها بدهد، نوعی هم‌صنفی نیز در دانشگاه‌ها پدید آورد.

پوری سلطانی: من نمی‌دانستم که قرار است ما در اینجا سخنرانی بکنیم و حتی به‌طور دقیق نمی‌دانستم که ما باید به این جلسه بیاییم. به‌رحال من درباره انجمن باید بگویم که در سال ۱۳۴۵ که انجمن به‌وجود آمد، فقط دو سه کتابدار در ایران بود که اقدام به تأسیس انجمن کردند و به تدریج چیزی شد که اکنون مشاهده می‌کنیم که اتحادیه نیز دارد و این اتحادیه‌ها انجمن را نیز نقد و بررسی می‌کنند و این برای من بسیار خوشایند است. زیرا به هر حال اگر انجمن حتی هیچ کاری نیز نکرده باشد، به اینجا رسیده که شما جوانان آن را نقد و بررسی می‌کنید و اتحادیه تشکیل داده‌اید و این خود مایه دلگرمی ما قدیمی‌ترهاست که متوجه می‌شویم انجمن راه و جایگاه خود را یافته و رو به بهبود پیش می‌رود و گر نه امکان نداشت که اتحادیه‌ای ایجاد شود و به نقد و بررسی انجمن بپردازد. البته انجمن باید به سمتی که دکتر حرّی اشاره کردند، پیش برود. زیرا اهداف واقعی انجمن آنهاست.

اما من فکر می‌کنم که باید کمی هم واقع‌بین بود و دید که هرکس چقدر می‌تواند پیشروی کند. چون انجمن هم توان خاصی دارد و فکر می‌کنم که یکی دو سال اخیر خیلی خوب فعالیت کرده است. حداقل این جلسات و سخنرانی‌های مختلفی که برگزار کرده، باعث شده که خیلی از افراد جامعه متوجه شوند که کتابداری چیست و چرا باید به آن ارج نهاد. در اینکه انجمن نباید بایستد و باید به راه خود ادامه دهد شکی نیست. در گذشته هم که ما در خدمت خانم انصاری فعالیت می‌کردیم، ایشان در کمیته آموزش، طرح انجمن کتابداری را حتی به روستاها و شهرستان‌های دور افتاده نیز کشاندند و این چیزی که شما امروز به‌عنوان کتابداری می‌بینید و عده‌ای کتابداری

انصاری: تأکید خاص من این است که انجمن و اتحادیه کتابداران ایران و کلاً کتابداری باید به طرف کتابداری کودک و کتابداری عمومی حرکت کند. ما در این زمینه بسیار غفلت کرده‌ایم و باید هرچه زودتر این ۴۰ سال غفلت را جبران کنیم

نبریم، هرگز در تمام سطح جامعه به آنچه می‌خواهیم، دست پیدا نمی‌کنیم. ولی اگر این اتفاق افتاد، یکی از عوامل اصلی آن کمیته انتشارات بود که خانم سلطانی در آنجا حضور داشتند.

بحث مخاطب و مخاطب‌شناسی در این حوزه برای من ارزش بسیاری دارد و یکی از علایق من در زمینه کار انجمن و شورایی‌ام این است که مرتب طراحی کنیم و هرگز نایستیم و همواره در روستا، شهر، شمال، جنوب، شرق و غرب در حرکت باشیم. بنابراین زمانی که ما بحث آموزش را آغاز کردیم، خانم سلطانی و آقای مرادی گفتند که هرچه منبع بدهید ما برای شما آماده می‌کنیم و خیلی سریع منابع آماده شد و در این جریان تجربه‌های بسیار زیادی به‌دست آوردیم. من از سال ۱۳۵۷ به دلیل اینکه می‌خواستم بیشتر وقتم را در خدمت شورا باشم، انجمن را ترک کردم. شورا یک انجمن بزرگ کتابداری است و من حاضریم این را از طرق مختلف اگر لازم باشد اثبات کنم. در واقع شورا، انجمن کتابداری است، منتها به شکلی دیگر و دوستانی که از نزدیک با آن آشنا می‌شوند این را حس می‌کنند. شورا انجمنی است آنقدر خاص که استاد عزیز ما خانم دکتر رها دوست همیشه به کتابداران می‌گویند، اگر می‌خواهید انجمن داشته باشید، مانند شورا باشید. البته همه شما باید خودتان کشف کنید که در شورا چه اتفاقی می‌افتد که به اینجا رسیده است. بنابراین در انجمن حضور نداشته‌ام، اما همیشه از آن اطلاع داشته‌ام. من همواره سعی کرده‌ام وارد کارهای جدید شوم و در زمینه‌های مختلف از جمله بحث نابینایان و همچنین در حوزه‌هایی که می‌توان کاری کرد و در دانشگاه به آن صورت نمی‌شود به آن پرداخت، فعالیت کنم. وقتی تصمیم گرفتم خدمات ویژه را در برنامه کتابخانه‌های عمومی - یکی از آخرین درس‌هایی که تدریس کرده‌ام - درس بدهم، خود می‌دانستم که این درس برای این تدریس می‌شود که در جای دیگر و در صحنه‌ای دیگر به تجربه گذاشته شود و در آن، موضوع اصلی این بود که مسئولیت ما به‌عنوان کتابدار نسبت به معلولان در محیط دانشگاه چیست و چه کاری برای آنها می‌کنیم، و در مقابل آنها چگونه به وظیفه خود عمل می‌کنیم. تأکید خاص من این است که انجمن و اتحادیه کتابداران ایران و کلاً کتابداری باید به طرف کتابداری کودک و کتابداری عمومی حرکت کند. ما در این زمینه بسیار غفلت کرده‌ایم و باید هرچه زودتر این ۴۰ سال غفلت را جبران کنیم. به نظر من این به سود ایران و آیندگان خواهد بود.

رها دوست: من نیز از دیدن استادان و استقبال گرم کتابداران و رونق کتابداری احساس خیلی خوبی دارم. من می‌خواهم به دو مسئله اشاره کنم. یکی مسئله نقد است. اینکه منتقد بودن با مخالف بودن خیلی متفاوت است. اینکه انسان نسبت به انجمن حساسیت داشته باشد و انجمن را بخشی از خود و حرفه خود بداند، نگاهی که برای بازگ کردن اشکالات یا مسائل موجود می‌کند، به‌قول خانم انصاری ممکن است نگاهی مادرانه یا دوستانه باشد. اگرچه ممکن است صریح یا خشن باشد. بنابراین رویکرد خیلی مهم است و هر انتقادی به معنای مخالفت با انجمن نیست. من خود چه شفاهی، چه کتبی جزء منتقدان انجمن بوده‌ام، اما در کنار آن همیشه و همه جا با انجمن بوده و با آن مشارکت داشته‌ام. آن زمان که سر کلاس می‌رفتم، به دوستان و همکاران همیشه اعتراض می‌کردم که چرا فعالیت نمی‌کنند و چرا وارد صحنه نمی‌شوند. زیرا به عقیده من این دو باید در کنار هم باشند تا هم افراد بیایند و حمایت و مشارکت کنند و هم به شیوه درست دیدگاه‌های خود را مطرح و سعی کنند اشکالات را برطرف نمایند و آنچه را که درست است، برای اصلاح انجمن انجام دهند. به‌طور کلی، به اعتقاد من، هر انجمن به نوبه خود از دو جنبه قابل بررسی است: یکی اینکه من یک ایرانی هستم و حتی اگر مرزها را نیز کنار بگذاریم، فارغ از این مسئله، من یک انسان هستم که در اوایل این هزاره زندگی می‌کنم. زیرا انسان از طریق رسانه‌ها هر لحظه با کل جهان در ارتباط است و می‌تواند همواره فکر کند که فارغ از مرزها بخشی از کائنات است. بنابراین در چنین زمانه‌ای، با همه این آشوب‌هایی که وجود دارد، به نظر من مشارکت در انجمن‌ها، مسئله اولیه و یک وظیفه است و قاعدتاً باید این چیزها برای همه عادی باشد. یعنی باید عادی و جزئی از پیش‌فرض‌ها باشد.

این یک جنبه، جنبه دیگر، بُعد حرفه‌ای آن است. مگر می‌شود که فردی خود را کتابدار بداند و انجمن کتابداری را طرد کند. من به افرادی که حتی بعضی از آنها از دوستان من هستند، انتقاد دارم و به خود آنها هم می‌گویم و حتی اگر لازم باشد می‌نویسم و منتشر می‌کنم که چطور ممکن است افرادی، که حتی برخی مدیر گروه و مدرس کتابداری‌اند، نسبت به انجمن بی‌تفاوت باشند و واژه انجمن برای آنها بی‌معنا باشد و نسبت به آن واکنش مثبتی نشان ندهند. عده‌ای نیز علاوه بر اینکه همکاری نمی‌کنند، روحیه دانشجویان‌شان را نیز با این بهانه که انجمن این ایراد و اشکال را دارد، خراب می‌کنند و تعامل بسیار منفی را نسبت به انجمن در پیش می‌گیرند. من نمی‌توانم باور کنم که چطور ممکن است یک کتابدار، یک استاد کتابداری، یک دانشجوی کتابداری با انجمن اینگونه برخورد کند. من به این مسئله بسیار معترضم، به‌خصوص به کسانی که سر کلاس‌ها درس می‌دهند. خیلی از مدیران گروه‌ها اصلاً در جلسات انجمن حضور ندارند. ممکن است کسانی همیشه نتوانند فعالیت کنند، من خودم در انجمن فعالیت مستقیم ندارم. اما غیر مستقیم هر جا که شده و توانستم نسبت به آن بی‌تفاوت نبوده‌ام. بنابراین بسیار مهم است که این مسئله به شکل

پوری سلطانی:
انجمن راه و جایگاه خود را یافته و رو
به بهبود پیش می‌رود و گرنه امکان
نداشت که اتحادیه‌ای ایجاد شود و به
نقد و بررسی انجمن بپردازد

است. یعنی به اعتقاد من نشست‌ها، انتخابات و اقدامات ما همگی مفید بوده و در آن بحثی نیست. اما در مقام نقد، من این را عرض می‌کنم که در جمع‌ها معمولاً ما جو می‌گیریم و تعدادی از ما نامزد و انتخاب می‌شوند و مانند آن کسی که گفت چه کسی من را از بالای آبشار نیاگارا هل داد، بعد از آنکه هل داده نشدیم دنبال آن می‌گردیم که چه حرکتی و چه کاری انجام دهیم. اساس انجمن و جامعه مدنی، حرکت عقلانی و خردمحور است. ما ایرانی‌ها آن زمان که دور میز می‌نشینیم، همه چیز حل است و هیچ مشکلی نیست و حتی می‌توانیم ثریا را هم در اختیار بگیریم. اما همین که از پشت میز بلند شدیم و به مرحله عمل رسیدیم، مشکلات آغاز می‌شود. به دلیل اینکه از ابتدا خردمندانه تصمیم نگرفته‌ایم. انجمن‌ها باورگاه خوبی برای تجربه جامعه مدنی‌اند که طبیعتاً مسائل و مشکلات را در راه انجمن همین برخورد توده‌وار و نه مدنی می‌دانم. البته در این راه گلابه و شکایات نیز زیاد است. واقعیت این است که در دوره اول، کسانی بودند که نامزد عضویت در هیئت مدیره شدند و چون رأی نیاوردند، دیگر عضو انجمن هم نشدند. یعنی عدم انتخابشان باعث شد که کلاً از انجمن روبرگردانند. بنابراین ما باید درست رفتار کنیم. به همین دلیل سعی کردیم که این مشکل را تا حدی رفع کنیم و بدین منظور از طریق آقای عمرانی این دوستان به انجمن دعوت شدند که بعضی از آنها در انجمن حضور پیدا کردند.

نکته دیگر درباره انجمن اینکه ما حدود دو تا سه سال طول کشید تا توانستیم انجمن را ثبت کنیم. این انجمن علمی است یا فرهنگی یا صنفی، کدامیک از اینهاست. اگر علمی است، اجازه کار صنفی ندارد و اگر صنفی است اجازه کار علمی ندارد. البته انجمن ما علمی است و خود این مسئله محدودیت‌هایی را در عمل برای انجمن ایجاد می‌کند. در هر صورت هر نوع انتقاد و نظری را باید پذیرفت تا بتوان از این تجربیات و دیدگاه‌ها برای بهبود شرایط در آینده استفاده کرد.

بحث آزاد درباره انجمن

■ در ایران گروه‌های آموزشی، خود را به گروه کتابداری و کتابداری پزشکی تفکیک کرده‌اند. آیا انجمن در جلساتش، خود را نماینده گروه کتابداری دانسته و خود را تفکیک کرده یا اینکه بحثی درباره تأسیس شاخه کتابداری پزشکی مطرح شده است؟

□ دکتر خسروی: ما معمولاً انجمن علمی کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران را انجمن مادر دانسته‌ایم. این امر باعث شد تا یادی از مرحوم آقای مزینانی کنیم. ایشان عضو انجمن پزشکی بودند و با تشویق دوستان عضو انجمن علمی کتابداری نیز شدند و موجب ایجاد اشتراک میان این دو انجمن شدند که در این جلسات هیچگاه تفکیک گروه‌ها را نداشتیم. حتی بعضی از دانشجویان هم به راحتی در جلسات هیئت مدیره شرکت می‌کردند و هیچ منعی حتی برای شرکت در جلسات هیئت مدیره نیز نبود. ما کشوری فکر می‌کردیم نه موضعی و سعی کردیم کل را پوشش دهیم.

بسیار جدی مطرح شود. رکن این رشته انجمن است. درک اهمیت انجمن و مشارکت در آن وظیفه ماست و زمانی که مشارکت کردیم، به شیوه درست و پسندیده و محترمانه‌ای نقد کنیم و در رودریاستی قرار نگیریم. همواره راهی هست که انسان پیام خود را ابلاغ کند، بدون اینکه اصولی را زیر پا بگذارد. حال اگر به تمام وظایفش عمل کرد، اما با وجود این آسیب دید و اشکالاتی به وجود آمد، به نظر من، وظیفه‌اش را انجام داده است. تشویق و حمایت از انجمن‌ها بسیار مهم است و من بسیار خوشحالم که انجمن‌ها با وجود تمام مشکلاتی که داشته‌اند، نسبت به گذشته خیلی بهتر شده‌اند و امیدوارم که در آینده بهتر شوند.

معرفی انجمن علمی کتابداری ایران

دکتر خسروی: ابتدا تشکر می‌کنم از عزیزانی که این نشست را برای نقد و بررسی انجمن فراهم کرده‌اند. ما اینجا آمده‌ایم که آسیب‌شناسی بشویم نه اینکه صحبت کنیم و باید دیدگاه‌های دوستان را بشنویم. درباره فعالیت‌های انجمن در روز مجمع عمومی مطالبی را عرض می‌کنم. اما در راستای بحث آسیب‌شناسی، نکته‌ای را که طرف شش سال اخیر که به نوعی خود درگیر مسائل انجمن بوده‌ام، بیان می‌کنم. من از دیدگاه و راهنمایی‌های استادان محترم تشکر می‌کنم و به نظرم همه آنها معتنم هستند. نقد، معتنم است و مخالفت هم معتنم است. یعنی بزرگواری که در کلاس با انجمن مخالفت می‌کند، یعنی نظری درباره انجمن دارد که با آن مخالفت می‌کند. «اگر با دیگرانش بودن میلی/ چرا جام مرا بشکست لیلی». مهم این است که انجمن بتواند راه خود را ادامه دهد و بالنده شود و با فعالیت‌هایش چرخ‌دنده‌های خود را به حرکت درآورد و نیرو و هم‌افزایی ایجاد کند. من آسیب‌هایی را که در حوزه کار انجمن و انجمن‌ها در ایران می‌بینم، به اختصار بیان می‌کنم. حقیقت این است که انجمن و کلاً انجمن‌ها، مظاهر و مجرای جامعه مدنی‌اند. اگر بخواهیم عملکردهای درست جامعه مدنی را ببینیم، باید نحوه شکل‌گیری و قوام و دوام این نوع انجمن‌ها را بررسی کنیم.

در هر جامعه‌ای که این انجمن‌ها درست عمل کنند، نشان‌دهنده این است که پایه‌های جامعه مدنی آنجا در حال شکل‌گیری و استحکام است و هر چقدر این مسئله ضعیف‌تر باشد، طبعاً مشکل شدیدتر است. حقیقت این است که تعامل ما با انجمن کتابداری هنوز تعاملی توده‌وار

دکتر خسروی: اساس انجمن و جامعه مدنی، حرکت عقلانی و خردمحور است. آن زمان که دور میز می‌نشینیم، همه چیز حل است و هیچ مشکلی نیست و حتی می‌توانیم تریا را هم در اختیار بگیریم. اما همین که از پشت میز بلند شدیم و به مرحله عمل رسیدیم، مشکلات آغاز می‌شود

قدرتمندتر شده‌ایم، دست پیدا کنیم. زیرا پدیده در مقابل قرار گرفتن و معترض بودن در جامعه ما، خیلی پدیده شناخته شده‌ای نیست. کتابداران هم که تعدادشان خیلی زیاد شده، از آنچه در کتابداری ایران رخ می‌دهد، از مدیریت‌های غیر متخصص، از استادان در گروه‌ها، از منابع و برنامه‌های آموزشی، از مسائل استخدام و ... چندان راضی نیستند. بنابراین به نظر من برنامه‌ها باید خیلی دقیق باشد و برنامه‌ریزی خوب و دقیق صورت پذیرد تا به سود کتابداری و اطلاع‌رسانی و جامعه ایران باشد.

□ **عمرانی:** من یکی از دانشجویانی بودم که فکر می‌کنم که در انحلال آن انجمن نقش داشتم. یعنی واقعاً کودتا کردیم. انجمن علمی کتابداری وجود داشت و انقلاب شده بود و به راحتی کتابداران را از مشاغل خودشان اخراج می‌کردند. ما هم که جوان بودیم، دقیقاً انجمن را صنفی می‌خواستیم و فشاری که برای صنفی کردن انجمن آوردیم، آن را از هم پاشید.

■ **چرا هیچ‌یک از اعضای فعال هیئت مدیره انجمن برای دوره جدید نامزد نشدند؟ و وضع خبرنامه انجمن به چه صورت خواهد بود؟ آیا مشکلاتش حل خواهد شد. یا نه؟**

□ **دکتر خسروی:** من از جانب خود بگویم که اعتقاد من بر این است که هر هنری داشته‌ایم، ظرف این دو دوره توانسته‌ایم به عرصه ظهور برسانیم و باید نوبت را به دیگران بدهیم. در نظام‌های ریاستی مانند ریاست جمهوری نیز بیشتر از دو دوره به یک فرد اجازه انتخاب نمی‌دهند. اگرچه اساسنامه انجمن این اجازه را می‌دهد، قاعدتاً باید این راه را برای تجربه‌های مهم‌تر و افکار جدیدتر باز گذاشت. اینگونه مهم نیست که همه دوستان نخواهند نامزد شوند. در آخرین جلسه از آقای عمرانی و آقای حاجی‌زین‌العابدینی درخواست شد که مجدداً نامزد شوند.

درباره خبرنامه انجمن هم که وزارت ارشاد از انتشار آخرین شماره آن در چاپخانه جلوگیری کرد، ان شاء الله شماره آخر به همان شیوه سابق چاپ خواهد شد. اما برای شماره‌های بعدی حتماً باید مجوز گرفته شود. فرم‌هایی تهیه شده است که اعضای هیئت مدیره جدید باید آنها را تکمیل کنند. ان شاء الله از این طریق بتوان به این کار سرعت داد تا مجوز گرفته شود. برای مجوز یک فصلنامه علمی هم اقدام شده و فرم‌های آن تکمیل و فرستاده شده است و ان شاء الله در هیئت مدیره بعدی پیگیری و دنبال می‌شود.

■ در حال حاضر در ایران کتابداری چند متولی دارد و هر کسی با عضویت در یک انجمن، رابطه خود را با انجمن‌های دیگر قطع می‌کند. این موجب می‌شود موازی‌کاری‌هایی صورت پذیرد. من فکر می‌کنم که انجمن کتابداری ایران شاید در مقام یک سازمان‌دهنده و نه یک قیم یا متولی اصلی بتواند فعالیت‌هایی را در این زمینه صورت دهد و میان نهادهای مختلف هماهنگی بیشتری ایجاد کند و از موازی‌کاری‌ها جلوگیری کند. آیا می‌تواند اینطور نباشد؟

□ **عمرانی:** من فکر می‌کنم انجمن در این زمینه تا جایی که توانسته تلاش کرده است. اما هنوز راه بسیاری در پیش است تا ما به نقطه‌ای که این دانشجوی گرامی انتظار دارند برسیم. ما در کوچک‌ترین کارهای مان- فرهنگی یا غیر فرهنگی- زمانی که می‌خواهیم به صورت جمعی و مشارکتی عمل کنیم، مشکلاتی داریم. ما در ایران نمود این جمله قدیمی را که گفته، همگی من هستند و هیچ‌کس نیم من نمی‌شود را خیلی می‌بینیم. در کار انجمنی هیچ‌کس نباید برای خودش کار کند و همه باید برای یک حرفه و یک جامعه کار کنند. باید بتوانیم منیته‌ها را کنار بگذاریم تا بتوانیم قدمی به جلو برداریم. من به این اعتقاد دارم که، چه هیئت مدیره فعلی و چه هیئت مدیره بعدی، یکی از اصلی‌ترین کارهایشان، جمع‌آوری دیدگاه‌های مختلف دور یک میز و پذیرفتن انتقادات است. انجمن هنوز قدرت تأثیرگذاری بر تصمیمات سازمان‌های دولتی را حداقل ظرف شش سال گذشته پیدا نکرده است و همان‌طور که آقای دکتر حرّی در آغاز صحبتشان به چند نکته بسیار کلیدی و اساسی برای انجمن اشاره کردند، اگر انجمن روزی بتواند به تک تک این نکات دست یابد، می‌تواند ادعا کند که انجمن است. ما هنوز قدرت تأثیرگذاری بر سازمان‌های قدیمی دولتی، نظام عالی اطلاع‌رسانی، کتابخانه ملی ایران و ... را نداریم. اما به نظر من تشکیل چنین نشست‌هایی و حضور در آنها می‌تواند بسیار تأثیرگذار باشد تا انجمن بتواند ظرف دوره‌های آینده به این نقطه نیز برسد.

■ **چرا انجمن قبل از انقلاب منحل شد؟**

□ **انصاری:** من در انجمن قبل از انقلاب مشارکت نداشتم. اما به‌طور کلی مسئله انقلاب و سلیقه‌های مختلف روی مسئله انسجام تأثیر گذاشت و انجمن علمی به انجمنی صنفی با گرایش‌های سیاسی تبدیل شد. به‌رحال وقتی که نظام مقدس جمهوری اسلامی روی کار آمد، آن افکار مورد تأکید قرار نگرفت و یکی از دلایل دیگر هم شاید این بود که اغلب کتابداران عضو انجمن پیشین، خانم‌ها بودند و جو مردانه و قوی و مقتدر در سطوح بالا وجود نداشت. الان شرایط تغییر کرده است و خیلی از آقایان در سطوح بالا قرار دارند و ما می‌توانیم به آنها تکیه کنیم. در هر صورت عوامل گوناگونی بود که به نظر من باعث شد انجمن تضعیف شود و تا سال‌ها هم امکان تشکیل آن وجود نداشته باشد.

در ادامه پیشنهاد می‌کنم که حتماً دوستان، تاریخچه انجمن و فراز و نشیب‌های آن را بخوانند. زیرا می‌تواند سودمند باشد. برای اینکه بتوانیم ببینیم الان کجا ایستاده‌ایم و به یک احساس خوب از اینکه

هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب لندن گشایش یافت

نمایشگاه بین‌المللی کتاب لندن به عنوان یکی از بزرگ‌ترین نمایشگاه‌های کتاب جهان گشایش یافت. نمایشگاه سه‌روزه کتاب لندن با حضور صدها ناشر برجسته داخلی و بین‌المللی، از مناسب‌ترین فرصت‌ها برای انعقاد قراردادهای انتشار کتاب در جهان محسوب می‌شود.

به گزارش روزنامه گاردین، در نمایشگاه کتاب لندن که امسال تمرکز ویژه بر ادبیات و آثار اسپانیایی است، ناشرانی از کشورهای آمریکا، استرالیا، آلمان، فرانسه، ترکیه، هند، مصر، ایتالیا، سنگاپور، فنلاند، سوئیس، لبنان و دانمارک شرکت کرده‌اند. در حاشیه این نمایشگاه، نشست‌هایی با حضور نویسندگان سرشناس جهان برگزار خواهد شد.

ناشران انگلیسی سال گذشته بیش از ۴۶۵ میلیون دلار از بابت فروش و چاپ کتاب درآمد داشتند.

موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران شانزدهمین دوره کتاب

برتر دانشگاهی را برگزار می‌کند

دانشگاه تهران در راستای گسترش تالیف و ترجمه کتاب‌های مورد نیاز آموزشی و پژوهشی دانشگاه‌ها و قهرمانی از اندیشمندان و استادان اهل قلم، در نظر دارد، کتاب‌های برگزیده دانشگاهی را، که برای اولین بار در سال ۸۵ چاپ و منتشر شده‌اند، به عنوان کتاب‌های برگزیده دانشگاهی سال ۸۵ انتخاب و از صاحبان آن آثار قهرمانی به عمل آورد.

کلیه استادان و همچنین ناشران کتاب‌های دانشگاهی می‌توانند دو نسخه از کتاب‌های علمی و دانشگاهی خود را که زمان انتشار آن سال ۱۳۸۵ باشد، به همراه شرح حال و تصویر حکم کارگزینی صاحب اثر، به همراه شماره تلفن تماس، نشانی پستی و الکترونیک حداکثر تا ۳۱ مرداد ماه به موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران به نشانی خیابان کارگر شمالی - خیابان شانزدهم (فرشی مقدم) ارسال کنند.

مرکز منطقه‌ای سازمان اسناد و کتابخانه ملی

در بوشهر تأسیس می‌شود

سال آینده و در جهت تمرکززدایی مراکز فرهنگی، مرکز منطقه‌ای سازمان اسناد و کتابخانه ملی در استان بوشهر تأسیس خواهد شد.

در دیدار علی‌اکبر اشعری مشاور فرهنگی رئیس‌جمهور و رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی با علی‌افراشته استاندار بوشهر که روز گذشته و در محل کتابخانه ملی برگزار شد، مقرر گردید در جهت تمرکززدایی و دسترسی آسانتر محققان و پژوهشگران بوشهری به اسناد و کتاب‌های علمی و پژوهشی مرکز منطقه‌ای سازمان اسناد و کتابخانه ملی با همکاری استانداری بوشهر در استان بوشهر تأسیس شود.

در این دیدار مشاور فرهنگی رئیس‌جمهور، عدالت فرهنگی را از مهمترین شعارهای دولت نهم خواند و افزود: معنای این شعار این است که باید امکان استفاده از فضاها و امکانات علمی و فرهنگی کشور را در اختیار تمامی پژوهشگران و فرهیختگان کشورمان در هر نقطه و مرکزی قرار دهیم.

وی اهتمام جدی دولت به گسترش خدمات نهادهای ملی در

سطح کشور را از جمله عوامل رویکرد نوین سازمان اسناد و کتابخانه ملی در جهت تأسیس مراکز منطقه‌ای و استانی دانست و خاطر نشان کرد: با توجه به فرارگرفتن یکی از حوزه‌های عظیم انرژی کشور در استان بوشهر نگاه صنعتی و اقتصادی به این استان نباید موجب غفلت از مقوله فرهنگ در آن شود.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی، در بخش دیگری از این دیدار گفت: ما تمایل داریم اسناد هر استان به منظور استفاده مدیران و محققان آن در همان استان نگهداری شود.

علی‌افراشته نیز در این دیدار ضمن قدردانی از توجه مشاور فرهنگی رئیس‌جمهور به استان بوشهر، از آمادگی همه جانبه استانداری برای همکاری در احداث این مرکز خبر داد و افزود: با عنایت به تأثیر این مجموعه در توسعه پایدار کشور امید داریم با حمایت و راهنمایی سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی این مرکز را در بهترین فضای شهر بوشهر احداث نماییم.

وی تلاش برای تأسیس این مرکز را از جمله اهداف اصلی دوران استانداری خود خواند و افتتاح این مجموعه را قدمی بلند در راه تحقق شعار بنیادی انقلاب اسلامی و ریاست محترم جمهور آقای احمدی نژاد یعنی عدالت اجتماعی دانست.

روند صدور مجوز کتاب، دو ماه یک‌بار بررسی می‌شود

مدیرکل کتاب و کتابخوانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: تعامل علما با مراکز فرهنگی و علمی، بستری مناسب برای رشد و ارتقاء فعالیت‌های فرهنگی است و تغییرات ایجاد شده در حوزه نظارت بر نشر کتاب و ساماندهی آن نشانه کارکرد عمیق و دقیق این مرکز است.

«مجید حمید زاده» مدیرکل کتاب و کتابخوانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در حاشیه نشست بررسی روند صدور مجوز کتاب در اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان قم افزود: با تلاش بی‌وقفه و پیگیری‌های مضرانه مدیرکل فرهنگ و ارشاد استان قم، دغدغه علما و مراجع عظام در خصوص حوزه نشر و تدوین کتاب برطرف شده است که این خود، جای بسی افتخار و مباهات دارد.

وی تأکید کرد: ما به همه متدینین جامعه و بویژه علما و مراجع عظام اطمینان می‌دهیم که اگر در این حوزه اشکالی مشاهده شود، اشتباهی بشری است و به هیچ وجه اصرار بر انحراف و خطا وجود ندارد.

مجید حمیدزاده در ادامه گفت: تمامی حوزه‌ها می‌توانند با الهام از چنین فرآیندی تا رسیدن به اهداف متعالی، پایه‌های رشد و ترقی را در جامعه بازسازی کنند.

مدیرکل کتاب و کتابخوانی روند انتشار کتاب در استان قم را مطلوب ارزیابی کرد و گفت: استان قم در حوزه نشر کتاب مقام دوم کشور را بعد از استان تهران داراست و این امر تدابیر ارزشمند و مطلوب مدیریتی در استان را می‌طلبد که در بازدید نمایندگان استان‌های دیگر مشهود بود.

وی هدف از برگزاری جلسات دبیرخانه را ایجاد هماهنگی و وحدت هیأت‌های نظارتی در تمام استان‌ها عنوان کرد و افزود: در جلساتی که در استان‌ها تشکیل می‌شود با طرح مسایل جدید و کوشش برای رفع مشکلات، راه رسیدن به اهداف عالی را هموار می‌کند که این امر

باعث ایجاد تعامل بین استان‌ها و رفع مشکلات می‌شود. حمیدزاده در پایان، درخصوص ممیزی کتاب در سطح کشور گفت: هم‌اکنون بر اساس مصوبات شورای انقلاب فرهنگی، ممیزی‌های کتاب با ضوابط کاملاً روشن و مشخص ایفای نقش می‌کند و در صورت بروز ابهامات نیز با برپایی جلسات مکرر و مطرح کردن مسایلی در این خصوص رفع ابهام می‌شود. دومین نشست تخصصی بررسی روند صدور مجوز کتاب با حضور مسئولان پنج استانی که مجوز چاپ کتاب صادر می‌کنند، در اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی قم برگزار شد.

رییس سازمان اسناد و کتابخانه ملی خبر داد:

آغاز طراحی طرح جامع اسناد ملی کشور

دیجیتالی شدن سیستم کتابخانه ملی تا سال ۱۳۸۷

علی‌اکبر اشعری، مشاور فرهنگی رییس جمهور و رییس سازمان اسناد و کتابخانه ملی در دیدار با معاونان پژوهشی و رؤسای کتابخانه‌های دانشگاه‌های استان تهران از آغاز طراحی طرح جامع اسناد ملی کشور خبر داد.

مشاور فرهنگی رییس‌جمهور در این دیدار ضمن بیان مواردی که منجر به از میان رفتن اسناد مکتوب به عنوان بخشی از حافظه ملی کشورمان می‌شود به هزینه‌های بالای مرمت و بازسازی اسناد دولتی و غیردولتی اشاره کرد و خواستار توجه بیشتر مراکز علمی و پژوهشی به رعایت استانداردهای نگهداری کتاب و اسناد شد.

وی آموزش نیروهای شاغل در آرشیوها و بایگانی‌های مراکز مختلف را از بخش‌های اصلی طرح جامع اسناد ملی کشور خواند.

رییس کتابخانه ملی در بخش دیگری از سخنان خود به بیان توضیحاتی در زمینه فعالیت‌ها و وظایف سازمان اسناد و کتابخانه ملی پرداخت و پیشنهاد فعالیت و سرمایه‌گذاری مشترک میان این سازمان و دانشگاه‌های کشور را به منظور انتشار کتاب‌ها و نسخه‌های نایاب مطرح و اعلام کرد: تا سال ۱۳۸۷ کتابخانه ملی وارد فاز دیجیتال خواهد شد در ادامه این جلسه نیز معاونان پژوهشی دانشگاه‌های استان تهران از کتابخانه ملی به عنوان منبع علم و معرفت ایران و اسلام یاد کردند و خواستار به‌روز رسانی زبان علمی این منابع جهت استفاده محققان ایرانی و غیر ایرانی شدند.

برگزاری جلسات مداوم میان ریاست کتابخانه ملی و معاونان پژوهشی دانشگاه‌ها از دیگر مسایل مطرح شده در این جلسه بود.

در حاشیه این دیدار معاونان پژوهشی و رؤسای کتابخانه‌های دانشگاه‌های استان تهران به بازدید از ساختمان کتابخانه ملی و بخش‌های مختلف آن پرداختند.

سرپرست کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی تهران: کاربران آمریکایی بیشترین بازدیدکننده مجلات الکترونیکی علمی دانشگاه هستند

با برنامه مدونی که اوایل سال جاری در حوزه معاونت پژوهشی دانشگاه تدوین و در حال اجرا می‌باشد، جایگاه نشریات دانشگاه سال آینده در مجموعه نشریات علمی پژوهشی کشور ارتقا خواهد یافت.

دکتر سید جواد قاضی‌میرسعید سرپرست کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه گفت: در طی دو جشنواره رازی به ترتیب دو مجله دیابت و لیپید ایران و مجله انگلیسی زبان Iranian jurnal of environmental health از مجموعه نشریات این دانشگاه در فهرست مجلات برتر قرار گرفتند.

وی تدوین یک برنامه زمانبندی شده، کیفیت چاپ، بررسی علل مشکلات نتایج دوره اول، انتخاب سیستم ارسال و دآوری مقالات و ایندکس نشریات در پایگاه‌های اطلاعاتی و منابع مرجع ادواری معتبر جهانی را از مراحل بهینه‌سازی مجلات علمی، پژوهشی دانشگاه دانست.

وی ضرورت چاپ و انتشار نشریات علمی و روزآمد با هدف افزایش آگاهی، گسترش ارتباطات علمی، تلاش در جهت رفع نیازهای علمی و تحقیقاتی و ارتقای کمی، کیفی آنها تا مرحله نمایه شدن در نمایه‌نامه‌های بین‌المللی و مهم‌تر از آن قانونمند شدن فعالیت‌های انتشاراتی در حوزه نشریات علمی، پژوهشی در سطح دانشگاه را از اهداف تدوین دستورالعمل چاپ و انتشار علمی پژوهشی دانشگاه خواند و گفت: این دستورالعمل مشتمل بر ۲۵ ماده، ۱۴ تبصره و ۳۸ بند می‌باشد.

دکتر قاضی درخصوص آمار استفاده از مجلات الکترونیکی علمی دانشگاه در یک دوره زمانی چهارماهه از مهر تا دی‌ماه ۱۳۸۵ گفت: بیشترین آمار بازدیدکننده کاربران کشور آمریکا با ۲۶/۷۶ درصد بود و بعد جمهوری اسلامی ایران با ۲۴/۱۹ درصد و کشور هند با ۱۸/۸ درصد و به ترتیب کشورهای دیگر بازدیدکننده را تشکیل می‌دادند.

مدیرکل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس کهگیلویه و بویراحمد:

کتابخانه تخصصی دفاع مقدس استان آغاز به کار می‌کند

مدیرکل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس کهگیلویه و بویراحمد گفت: احیا و نشر ارزش‌های دوران دفاع مقدس یکی از موضوعات مهمی است که جوانان را در مقابل تهاجم فرهنگی غرب و معضلات اجتماعی حفظ می‌کند.

عباسعلی فلاحی که در نشست هماهنگی و چاپ فصلنامه (ایثار) سخن می‌گفت، افزود: حراست از ارزش‌های دفاع مقدس زمانی تاثیرگذار خواهد بود که در قالب‌های شعر و هنر و ادبیات روز بیان شود.

وی اظهار داشت: امسال نشریه ایثار برای اولین بار جهت استفاده کاروان راهیان نور انتشار و بین آنان توزیع شد.

فلاحی تصریح کرد: یکی از تدابیر ما این است که شرایط را برای جوانان دانشگاهی و دانش‌آموزان مهیا کنیم و در این راستا باید با اجرای برنامه‌های شب شعر و سایر برنامه‌های فرهنگی دیگر با حضور ایثارگران و شاعران دفاع مقدس به این مهم بپردازیم.

وی تأکید کرد: ستاد سوم خرداد هم‌اکنون در استان در حال تشکیل شدن است که جهت نشان دادن و معرفی دلآوری رزمندگان دفاع مقدس به نسل جوان بسیار مؤثر و کارساز خواهد بود.

فلاحی در پایان گفت: کتابخانه تخصصی دفاع مقدس با همکاری دانشگاه یاسوج در حال شروع به کار کردن است.

رییس کتابخانه مرکزی دانشگاه علم و صنعت خبر داد:

تجهیز کتابخانه به اینترنت بی سیم و ایجاد سرویس مطالعه آنلاین

پایان نامه، تأسیس ۵ اتاق مشاوره و پانل های سمعی بصری

رییس کتابخانه مرکزی دانشگاه علم و صنعت ایران گفت: کتابخانه مرکزی دانشگاه با توجه به کوچک بودن فضای فیزیکی نسبت به تعداد دانشجویان و رشد سالانه دو هزار نسخه ای کتاب های مخزن، با مشکل کمبود فضا مواجه است.

دکتر بهداد کیانی، با اشاره به تحصیل بیش از ۱۱ هزار دانشجوی و تدریس ۲۷۴ عضو هیأت علمی در دانشگاه، گفت: منابع موجود در کتابخانه مرکزی و کتابخانه های اقماری برای این تعداد، ۱۲۵ هزار نسخه کتاب و یک هزار و ۱۲۰ عنوان نشریات است، از این میان حدود ۵۰ هزار نسخه در کتابخانه مرکزی نگهداری می شود که با توجه به رشد کتاب های مخزن - حدود دوهزار نسخه در سال - با مشکل کمبود فضا مواجه هستیم.

وی افزود: با توجه به استانداردهای دانشگاهی، برای سرویس دهی به این تعداد دانشجو و استاد، ۸۵۰ هزار جلد کتاب و ۳ هزار عنوان نشریه نیاز است که برای رسیدن به استاندارد سرانه کتاب و نشریه، رشد ۴ برابری تعداد کتاب و ۲/۶ برابری تعداد نشریات ضروری است.

دکتر کیانی افزود: با توجه به استاندارد ۵/۲ مترمربع فضای مطالعاتی برای ۲۰ درصد دانشجویان دانشگاه، در کل به بیش از ۵ هزار مترمربع فضای سالن مطالعه نیاز است که در حال حاضر این فضا به همراه کتابخانه های اقماری کمتر از ۳ هزار متر مربع است.

به گفته وی، از این فضا ۵۳۵ مترمربع کتابخانه مرکزی به سالن های آزاد پسران و دختران اختصاص دارد که مطابق استاندارد باید ۳۰ درصد زیربنای مفید کتابخانه به سالن های مطالعه آزاد، مرجع و اتاق های مخصوص بحث و گفت و گوی علمی گروهی اختصاص پیدا کند و ۴۵ درصد نیز به فضای مخزن، میز امانت و مراجع و ۲۵ درصد هم به فضای لازم و کارکنان اختصاص یابد.

وی خاطر نشان کرد: برای بهبود وضعیت کتابخانه مرکزی دانشگاه علم و صنعت اقداماتی نظیر نصب و راه اندازی شبکه اینترنت بی سیم، راه اندازی سرویس مطالعه آنلاین پایان نامه های دانشگاه با رعایت حقوق حق مؤلف بر روی اینترنت، راه اندازی مجدد دوربین های مدار بسته و خرید کمد جهت نگهداری وسایل و حفظ اموال دانشجویان در بخش امانت انجام داده ایم.

رییس کتابخانه مرکزی دانشگاه علم و صنعت با اشاره به ترویج بیشتر فرهنگ کتابخوانی در دانشگاه ها اظهار داشت: از جمله راه های ترویج فرهنگ کتابخوانی جذاب کردن محیط کتابخانه است که برای این کار مواردی نظیر ایجاد اتاق های مخصوص تبادل نظر علمی، احداث پانل های سمعی و بصری - شامل یک تلویزیون و هدفون و دی وی دی که دانشجو بتواند بدون ایجاد مزاحمت به مطالعه و تحقیق بپردازد - و گسترش اطلاع رسانی دیجیتال را می توان انجام داد.

وی اذعان داشت: طرح هایی برای ترغیب بیشتر دانشجویان دانشگاه و ایجاد انگیزه بیشتر برای مراجعه به کتابخانه در سال جاری در برنامه خواهیم داشت که از جمله آنها می توان به بهبود امکانات کتابخانه، گسترش واحد سمعی و بصری و برگزاری مسابقات کتابخوانی اشاره کرد.

دکتر کیانی با بیان اینکه ایجاد یا گسترش کتابخانه در خوابگاه ها برای دانشجویان بسیار مؤثر است، خاطر نشان کرد: از آنجایی که

هم اکنون فضا و کتاب های دانشگاه محدود است، بنابراین نمی توانیم به این مساله بپردازیم ولی بعد از استاندارد سازی فضا و کتب دانشگاه در مرحله بعدی، خوابگاه ها را مجهز به کتابخانه می کنیم.

وی در مورد مشکلات این کتابخانه گفت: یکی از مشکلات، ازدحام فصلی در کتابخانه است به عبارت دیگر در مواقعی همچون هفته های قبل از آزمون کارشناسی ارشد با مشکل ازدحام جمعیت در کتابخانه مواجه می شویم که در نظر داریم به کمک بعضی از راهکارها از این ازدحام جلوگیری کنیم.

دکتر کیانی در مورد روابط این کتابخانه با کتابخانه های دانشگاه های دیگر کشور اظهار داشت: کتابخانه دانشگاه علم و صنعت با کتابخانه های دانشگاه هایی مانند دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دانشگاه صنعتی شریف، دانشگاه صنعتی اصفهان، دانشگاه مالک اشتر و دانشگاه صنعتی برق و پژوهشگاه های نیرو و صنعت نفت تفاهم نامه ای دارد که دانشجویان دانشگاه علم و صنعت می توانند از کتاب های این مراکز به طور متقابل استفاده کنند.

وی در مورد طرح های این کتابخانه در سال جاری اذعان داشت: چندین طرح پیشنهاد دادیم که منتظر نتیجه آن هستیم و از آن جمله می توان به مواردی نظیر ساخت یک طبقه بر روی سالن مخزن کتاب کتابخانه، تأسیس ۵ اتاق به ابعاد سه در پنج متر مجهز به میز، صندلی و وایت برد برای بحث و مشاوره های علمی و گروهی دانشجویان یا کلاس های آموزشی کوچک دارای عایق صدا که با رزرو قبلی فایل استفاده برای گروه های دانشجویی ۸ نفر باشد، تأسیس یک واحد سمعی و بصری با ۸ پانل مجزا برای استفاده دانشجویان با هدفون، توسعه امکانات کتابخانه دیجیتالی در زمینه کلیه منابع و ادامه و گسترش عضویت بانک های اطلاعاتی داخلی و خارجی و کتاب های الکترونیکی از طریق پرداخت حق عضویت ها اشاره کرد.

کمک پنج میلیارد ریالی دولت برای

تجهیز کتابخانه منطقه ای علوم و تکنولوژی شیراز

با تصمیم نماینده ویژه رییس جمهور مبلغ پنج میلیارد ریال در اختیار کتابخانه منطقه ای علوم و تکنولوژی شیراز قرار گرفت.

با تصمیم نماینده ویژه رییس جمهور در مورد توزیع و ابلاغ اعتبارات جاری و عمرانی ردیف های متفرقه منظور در قانون بودجه سال ۱۳۸۵ بین دستگاه های اجرایی، مبلغ پنج میلیارد ریال از محل اعتبارات ردیف ۵۰۳۸۶۶ با عنوان «تأمین محتوی در محیط رایانه ای موضوع بند الف ماده ۴۴ قانون برنامه چهارم توسعه کشور» در اختیار کتابخانه منطقه ای علوم و تکنولوژی شیراز به شماره طبقه بندی ۱۱۳۵۸۴ قرار می گیرد تا پس از مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور برابر قوانین و مقررات مصرف شود.

بند الف ماده ۴۴ قانون برنامه چهارم توسعه کشور به حمایت از سرمایه گذاری در تولید و عرضه انواع محتوی و اطلاعات به زبان فارسی در محیط رایانه ای با تکیه بر توان بخش خصوصی و تعاونی اشاره می کند.

این تصمیم توسط معاون اول رییس جمهور به دستگاه های ذیربط ابلاغ شد.